

Gliwice, 11 maja 2023 r.

INFORMACJA PRASOWA

Liczba napromienianych chorych zbliżyła się już do 100 tysięcy

Jest już nowy raport na temat polskiej radioterapii w 2022 roku!

Ponad 99 tysięcy pacjentów było w zeszłym roku leczonych w Polsce za pomocą radioterapii. To o 6,5 tysiąca więcej niż w 2021 roku i o ponad 7,7 tysiąca więcej niż w 2020 roku! Wzrosła również liczba lekarzy specjalistów radioterapii onkologicznej, fizyków medycznych i techników elektro-radiologii. Czy to oznacza, że każdy pacjent kwalifikujący się do leczenia promieniami ma już do niego równy dostęp?

Z „Raportu na temat stanu radioterapii w Polsce na dzień 31.12.2022 r.” opracowanego przez Konsultanta Krajowego w dziedzinie radioterapii onkologicznej (na podstawie informacji przekazanych przez dyrektorów ośrodków onkologicznych, kierowników zakładów radioterapii oraz konsultantów wojewódzkich w dziedzinie radioterapii onkologicznej) wynika, że w ubiegłym roku, w 52 ośrodkach radioterapii na terenie całego kraju, promieniowaniem jonizującym leczonych było 99 016 pacjentów. Liczba ośrodków nie zwiększyła się, ale udało im się pozyskać więcej specjalistów. Na koniec 2022 r. zatrudniały 654 lekarzy specjalistów radioterapii onkologicznej – o 20 (3%) więcej niż rok wcześniej, 505 fizyków medycznych – o 10 (5%) więcej i 1132 techników elektro-radiologii – o 4% więcej niż w 2021 r.

Do radioterapii kwalifikuje się 2/3 chorych, ale leczonych jest mniej

Radioterapia (RT), czyli leczenie promieniowaniem jonizującym, nazywane potocznie napromienianiem, jest – obok chirurgii i farmakoterapii – jedną z podstawowych metod leczenia onkologicznego. Wykorzystywana jest samodzielnie (m.in. u chorych, u których trudna lokalizacja guza nowotworowego uniemożliwia przeprowadzenie klasycznego zabiegu chirurgicznego) lub stanowi integralną część leczenia skojarzonego z chirurgią, chemioterapią i innymi metodami leczenia farmakologicznego.

*- Powszechnie przyjmuje się, że udział radioterapii w leczeniu chorych na nowotwory złośliwe powinien dotyczyć około 2/3 wszystkich przypadków. Mimo że rokrocznie zwiększa się liczba napromienianych pacjentów – w ciągu ostatnich 5 lat notuje się 10-procentowy przyrost – to w Polsce wskaźnik ten nie przekracza 50-55 proc, co oznacza, że 10-15 proc. chorych nie korzysta z tej metody leczenia – mówi **prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski**, krajowy konsultant w dziedzinie radioterapii onkologicznej, dyrektor gliwickiego oddziału Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego.*

Na pytanie, dlaczego co dziesiąty pacjent kwalifikujący się do leczenia promieniami nie korzysta z tej metody leczenia, prof. Krzysztof Składowski odpowiada, że jedną z głównych przyczyn jest nierównomierny dostęp do pełnoprofilowych ośrodków radioterapii dysponujących pełnym wachlarzem metod napromieniania, które skupione są w dużych

miastach, takich jak Warszawa, Kraków, Metropolia Śląsko-Zagłębiowska, Poznań, czy Trójmiasto. W bardzo dużym stopniu przyczynia się do tego również niewystarczająca edukacja onkologiczna lekarzy.

*– Liczne i wieloletnie obserwacje, pochodzące między innymi z okresu epidemii COVID-19, pokazują, że diagnostyka ukierunkowana na potwierdzenie bądź wykluczenie nowotworu złośliwego realizowana w podstawowej opiece zdrowotnej i ambulatoryjnej opiece specjalistycznej jest niewydolna. Jedynym skutecznym rozwiązaniem tego problemu wydaje się konsekwentna realizacja Narodowej Strategii Onkologicznej i skuteczne wdrażanie Krajowej Sieci Onkologicznej – dodaje **prof. Krzysztof Składowski**.*

Dzięki konsekwentnej realizacji Narodowej Strategii Onkologicznej udało się wymienić stare, ponad 10-letnie aparaty do radioterapii. Mimo to pod względem wyposażenia aparaturowego do radioterapii Polska nadal odbiega od czołówki krajów Europy Zachodniej, do której należą: Niemcy, Francja, Holandia, Belgia, Włochy, Wielka Brytania i Szwecja. Wśród krajów Unii Europejskiej plasujemy się na średnim poziomie.

Zainteresowanie specjalizacją z radioterapii wciąż dalekie od potrzeb

Problemem, który spędza sen z powiek Konsultantowi Krajowemu w dziedzinie radioterapii onkologicznej, jest niewielkie zainteresowanie szkoleniem specjalizacyjnym z tej dziedziny. W 2022 r., w porównaniu z 2021 r., zanotowano spadek o 16 (14%) liczby lekarzy radioterapeutów onkologicznych w trakcie specjalizacji. Od kilku lat odbywa ją średnio 150 lekarzy (w 2023 r. – 146), a co roku przybywa tylko około 30 nowych specjalistów.

*- Jest to liczba, która umożliwi jedynie wyrównanie naturalnego ubytku kadry specjalistów osiągniętych wiek emerytalny w istniejących ośrodkach, ale nie pomaga w pełni wykorzystać potencjału nowo powstałych ośrodków radioterapii i ogranicza plany inwestycyjne – mówi **prof. Krzysztof Składowski**.*

Młodzi lekarze chętniej wybierają specjalizacje, które są łatwiejsze (np. dermatologię czy okulistykę) i nie wymagają od nich wiedzy matematycznej i fizycznej. Niektórzy natomiast powielają mit o małej skuteczności leczniczej radioterapii onkologicznej. A wszyskiemu winna jest niedostateczna edukacja studentów uczelni medycznych.

*– W programach nauczania większości uczelni medycznych radioterapia onkologiczna jako odrębny przedmiot w ogóle nie istnieje. Jeśli absolwenci medycyny zetknęli się z nią, to tylko dlatego, że mieli zajęcia w centrach onkologicznych. Tymczasem radioterapia to, zdaniem wielu z nas, idealna specjalizacja dla lekarza, który zamierza aktywnie uczestniczyć w procesie leczniczym, ale bez presji związanej z niebezpieczeństwem wykonywanego zabiegu. Wirtualne planowanie i symulowanie radioterapii w oparciu o supernowoczesne systemy odtwarzające indywidualne warunki anatomiczne i patologiczne pacjenta oraz ich odtwarzalność poprzez supernowoczesne aparaty terapeutyczne są w stanie kompletnie spełnić zawodowe i naukowe aspiracje młodego lekarza – mówi **prof. Krzysztof Składowski**.*

W związku z ogólnym brakiem lekarzy specjalistów w 2023 r. zmodyfikowano w Polsce system egzaminowania, a w 2024 r. zaplanowano wprowadzenie zmian w szkoleniach specjalizacyjnych. Zasadnicze zmiany dotyczą zwolnienia z egzaminu ustnego tych lekarzy, którzy zdają najlepiej egzamin testowy oraz dostosowania staży i kursów specjalizacyjnych do aktualnych wymogów światowej radioterapii.

„Raport na temat stanu radioterapii w Polsce na dzień 31.12.2022 r.” można pobrać ze strony Konsultanta Krajowego w dziedzinie radioterapii onkologicznej pod adresem

<https://kkro.io.gliwice.pl/wp-content/uploads/2023/05/Raport-na-temat-stanu-radioterapii-w-Polsce-na-dzien-31.12.2022-2.pdf>